

Har du missat att ställa om klockan någon gång?

Dags för vintertid. Natten mot söndag ställs klockan tillbaka en timme.

Emilia Granström, Lycksele
– Nej, min telefon ändrar sig automatiskt när det blir vinter- eller sommartid.

Britt-Marie Tengman, Dorotea
– Nej aldrig. Sjänt håller man ju reda på.

Kicki Wallin, Storuman
– Nej, det har jag inte. Varje år brukar jag dessutom skicka sms till mina barn, som nu snart är 50 år gamla, om att de inte ska glömma att ställa tillbaka eller ställa fram klockan en timme.

Sjöödin i Lycksele och Stensele

LYCKSELE. Författaren, pastorn och den uppskattade sommar- och vinterpratören i P1, Tomas Sjöödin, besöker södra Lappland. I dag signerar han sin senaste bok på Missionskyrkan i Lycksele. På kvällen kan man lyssna till honom i Stensele kyrka.

Tomas Sjöödin.
Foto: RICKARD LILJEDIN ERIKSSON

Jägare omkom i skogen

VARGTRÄSK. En 45-årig jägare, som i torsdags morgon gick ut för att jaga älg i närheten av Vargträsk i Lycksele kommun, hittades död på fredagen. Jaktkamrater fick ingen kontakt med jägaren på eftermiddagen, och en stor sökinsats inleddes. Först vid 10-tiden på fredagsmorgonen hittades jägaren död.

30 oktober är det auktion hos Pingstkyrkans second-handbutik i Lycksele. Pengarna går till hjälpinsatser.

Ripkätt ingår i smältvitsjakten ovan odlingsgränsen. Nu krävs att avtalet mellan länstyrelsen och Sorsele kommun sägs upp.

Kräver att Sorsele säger upp avtal

SORSELE. Fjällbor med samiska rötter kräver nu att Sorsele kommun säger upp avtalet om lokal samordning av smältvitsjakten. – Samordningen med lokalbefolkningen har inte fungerat, säger Erik Sandström.

Han bor i Karlsgränd mellan Ammarås och Sorsele och har i ett brev till Sorsele kommun krävt att avtalet nu sägs upp.

– Länstyrelsen har ingen laglig rätt att sälja jaktkort på statens mark ovan odlingsgränsen. Jaktträten tillhör jordägare eller samebyarna. När Sametinget beviljade pengar till Ammaråsmodellen satt jag själv med i sametinget och vi var noga med att kräva att jakten skulle samordnas med ortsbefolkningen. Vi krävde också öppenhet men det har heller inte fungerat, säger Erik Sandström.

Han får medhåll av Daniel Grundström i Ammarås. – Jag som snarar ripo eller jag på fjället har ofta stött på problem. Våra snurar förstors av hundar och tillresta jägare har ibland uppfört sig ohöfligt mot oss. Jag vet jägare som slutat jaga för att de känns orättvist att möta dessa jägare på fjället. Vi har också försökt föra fram kritiken till länstyrelsen men där bryr

Erik Sandström.

man sig inte om oss i början tyckte jag att Ammaråsmodellen verkade bra men efter att vi orsbor inte blir tillfrågade alls så tycker jag att den borde skrotas. Jag vet också medlemmar i samebyarna som också är kritiska, säger Daniel Grundström.

Sorseles kommunchef anser att frågan om att säga upp avtalet inte är en kommunal fråga. – Den här frågan anser jag inte ligger inom kommunens kompetens. Den som skrivit medborgarförslaget om att avtalet ska sägas upp hänvisar ju till avtottsgränshandlingar och historiska dokument, säger Jan Ask.

Håkan Jonsson, ordförande i Sametingets styrelse och partiledare för jakt- och fiskesamerna, kommer att ta upp frågan på nästa styrelsemöte. Han ger ingen besked om det stämmer att Sametinget krävt återkommande samordning med befolkningen som är bosatt inom Rans- och Grans samebyar. – Jag har haft kontakt med Erik Sandström och fått hans syn på saken. Jag kommer att ta upp frågan till diskussion, säger Håkan Jonsson.

ALLAN FJÄLLSTRÖM

Ammaråsmodellen

För tio år sedan startades ett delprojekt inom Utveckling Vindelfjällen som kallades "Smältvitsjakt inom Grans och Rans samebyar" i Vindelfjällens naturreservat.

- ✓ uppfylla "smältvitsjaktsreformen" på kronans mark ovan odlingsgräns och ge jägare goda möjligheter till jaktupplevelser i ensamhet
 - ✓ skapa beteso för renen
 - ✓ tillföra bygden arbetstillfällen och lokalt inflytande/påverkan av utvecklingen inom Vindelfjällens naturreservat
- Efter jaktåret 2009/10 upphörde projektet och numera sker en lokal samordning av smältvitsjakt med Sorsele kommun och samebyarna. En operativ grupp, bestående av företrädare för båda samebyarna samt en ansvarig samordnare, hanterar samtliga frågor inom området.

Fakta: Sorsele kommuns hemsida

Fredrik Rönholm och Erika Kristofferson startar nu ett mikrobryggeri i byn Barsele utanför Storuman
Foto: ALLAN FJÄLLSTRÖM

Startar bryggeri med försäljningsstart till jul

BARSELE. Det som började som en hobby för Fredrik Rönholm, 37 år, har nu utvecklats till ett företag där han och sambon Erika Kristofferson, 35 år, ska brygga öl i större skala.

Mikrobryggeriet, som fått namnet Gärdsbryggeriet 65°N, är det första som startar inom Storumans kommun och inför jul planeras försäljning av den första ölsorten.

– Vi hoppas få klart innan dess men jag vet inte om jag vågar vara så optimistisk att jag lovar något. Jag jobbar ensam på fritiden ned att ställa i ordning lokaler och jag vet hur snabbt något kan strula så att det drar ut på tiden, säger Fredrik Rönholm.

Han jobbar som maskinoperatör hos SMV i Forsvik medan Erika jobbar på Storumans kommun som GIS-samordnare. Paret bor på en gård i Barsele drygt en mil utanför Storumans samhälle. Nere i husets källare har Fredrik Rönholm ställt i ordning en lokal där tillverkningen ska starta.

– Vi har köpt kokkärl och jäskar som gir att vi nu klarar att få fram ungefär 400 liter per sats, säger Fredrik Rönholm.

Varje sats ska jäsa i ungefär tre veckor. Innan produktionen kan starta krävs det en hel del arbete och ytterligare inköp. Bland annat måste det finnas en kylanläggning för att hålla en jämn temperatur i jäskaren.

Första ölet som ska bryggas har fått namnet Äljest och är av sorten ale. Fredrik öppnar en flaska med lättöl som ställt lagrad i källaren och håller upp i ett glas. Han luktar först länge innan han tar en klunk. Erika berättar samtidigt att hon i början inte var någon älskare av öl men har efterhand funnit att bryggeriarbetet är spännande.

– Det går att få fram så många olika smaker. Vi

planerar att köpa in färdig malt. Sedan testar vi också

en mindre odling av humle. Fredrik är bryggmästare och jag hoppas att vi någon gång ska kunna få sälja öl direkt från gården. Då kunde vi utöka verksamheten med annan försäljning, säger Erika Kristofferson.

På gården står ett gammalt hus som en gång i tiden var byns affär. Huset är delvis byggt av timmer och har

en mindre odling av humle. Fredrik är bryggmästare och jag hoppas att vi någon gång ska kunna få sälja öl direkt från gården. Då kunde vi utöka verksamheten med annan försäljning, säger Erika Kristofferson.

En gång i tiden var byns affär. Huset är delvis byggt av timmer och har

en mindre odling av humle. Fredrik är bryggmästare och jag hoppas att vi någon gång ska kunna få sälja öl direkt från gården. Då kunde vi utöka verksamheten med annan försäljning, säger Erika Kristofferson.

genom årens lopp börjat förfalla.

– Vi vet inte vad som händer i framtiden. Blir bryggeriet en succé så kan vi kanske renovera det gamla huset, säger Erika

Kristofferson. Paret har lånat 120 000 kronor och har nu också fått beviljat ett investeringsbidrag från länstyrelsen.

– Vi kommer att sälja starköl till Systembolagen som

finns inom en tio mil stor radie. Vi kan också sälja till restauranger och pubar. Lättölen vi ska tillverka säljs direkt till butiker, säger Erika Kristofferson.

ALLAN FJÄLLSTRÖM

Mörk ale som Gärdsbryggeriet 65°N hoppas ska bli en succé.

Vi vet inte vad som händer i framtiden. Blir bryggeriet en succé så kan vi kanske renovera.

Erika Kristofferson

Minst 100 liter öl veckan ska kunna tillverkas i mikrobryggeriet.

Jag hoppas vi kan sälja öl direkt från gården i framtiden.

Erika Kristofferson

Rekordmånga bryggerier

- ✓ Antalet mikrobryggerier i Sverige har ökat läsvärtat de senaste åren.
- ✓ 2009 lanns det ett 30-tal bryggerier i landet.
- ✓ Vid årsskiftet 2015/2016 lanns det närmare 170 bryggerier med egen utrustning. Därtill ska lagas ett 30-tal företag som licensbrygger hos andra bryggerier.
- ✓ 1990 erhöi Åre Bryggeri AB som första bryggeri i Sverige på 53 år tillstånd att brygga starköl. Det blev startskottet för flera så kallade mikrobryggerier.
- ✓ Bland pionjärerna är Jämtlands bryggerier en av få som fortfarande producerar starköl.
- ✓ För i slutet av 90-talet ändrade Systembolaget sina inköpsrutiner vilket slog hårt mot branschen. Många gick i konkurs. Närländare blev startade.
- ✓ En av de första som startade i Norrland var Jämtlands bryggerier.
- ✓ En annan överlevare är Kopparbergs bryggeri som vuxit och är idag en av de största leverantörerna av öl och cider.

Källa: Svenska ölfrämjandet och Wikipedia